

σίας, έπεξεργάζονται, (δέκα άνθρωποι), 150—200 τόνους το όκτώρων. Είς τό δεύτερον, ένα άτακτον πλήθος 100—150 έργατών είναι σκλάβοι τής σταφίδος και τών μηχανών έπεξεργασίας, με τās όποιās (σταφίδα και μηχανάς) παλαίουν έξαντλητικώς δέκα και δώδεκα ώρας ήμερησίως διά νά αποδώσουν όλιγωτέρους τών πενήτηντα τόνων έτοιμου πρός φόρτωσιν δι' έξαγωγήν προϊόντος. Είς τό αυστραλιανόν εργοστάσιον ή σταφίς μεταφέρεται παντού επί άποκλειστικώς όριζοντίου έπιπέδου, με αύτοκινήτους άνυψωτήρας διά τοῦ συστήματος τής παλέττας έντός μεγάλων ξυλοκιβωτίων. Δέν υπάρχει έντός τοῦ σταφιδεργοστασίου όχι δεύτερος όροφος με άτελείωτες σκάλες, αλλά ούτε ένα σκαλοπάτι διά νά τυραννή τόν εργάτην. Δέν υπάρχουν φύβνοι θειώσεως, ούτε ή κόλασις τοῦ θειώδους όξέος, διότι δέν χρειάζεται τό λαμπρό φυσικό χρώμα τής σχεδόν υπό σκιάν ξηραινομένης σταφίδος, θειώσιν. "Ετσι καταργούνται τὰ τελλάρα και ή περιπλάνησις στρατιάς έργατών και εργατριών και «δαγονόυδων» σκοπίμως ή άσκόπως έντός τοῦ σταφιδεργοστασίου.

Η έπεξεργασία τής σταφίδος γίνεται συνεχής είς μίαν σειράν άπλών μηχανημάτων, κοσκίνων, άπομοιωτικών, πλυσίματος υπό πίεσιν, (χωρίς σκάφες με πλήθος έργατριών), στεγνώματος έν ξηραντηρίω, και συσκευασίας είς χαρτοκιβώτια. Δέν υπάρχουν είς ούδέν σταφιδεργοστάσιον τὰ πολύπλοκα και πανάκριβα ηλεκτρονικά μηχανήματα έπιλογής τών σκούρων ραγών τὰ όποία άφθονούν παρ' ήμίν διότι άπλούστατα δέν χρειάζονται κατόπιν τοῦ έφαρμοζόμενου συστήματος ξηράσεως. "Ετσι με κόστος εργατικών ήμερομισθίων διπλάσιον τοῦ ειδικού μας τὰ έξοδα FOB κατά τόνων μέχρι τής προκυμίας τοῦ λιμένος τής Μελβούρνης μόλις φθάνουν τὰ 40 έως 50 δολάρια ΗΠΑ έναντι διπλάσιου περίπου τών ιδικών μας, ως τουλάχιστον ίσχυρίζονται οι έξαγωγείς μας.

Άλλά τό σπουδαιότερον είναι ότι άποτελεί έγγύησιν διά τήν υγείαν τοῦ καταναλωτοῦ τό γεγονός ότι δέν έγγίζει τό προϊόν άνθρωπιν χέρι, καθ' όλα τὰ στάδια τής έπεξεργασίας, γεγονός ιδιαίτερας έκτιμώμενον και πληρωνόμενον είς τās άγοράς σουλτανίνας ύψηλό βιοτικού έπιπέδου. "Επίσης σπουδαιότατον είναι τό γεγονός ότι τό σταφιδεργοστάσιον δύναται νά έργασθῇ άνέτως και όταν σπανίζουν οι εργάται, ενώ παρ' ήμίν άρχίζει ήδη ν' άποτελή πρόβλημα ή έλλειψις έργατών είς τὰ σταφιδεργοστάσια, τὰ όποία

χρησιμοποιούν 10 έως 15 φορές περισσότερους εργάτας από τὰ αυστραλιανά.

—Κατεπείγον πρόβλημα

Έκ τών άνωτέρω άποδεικνύεται καθαρώτατα νομίζομεν ότι τό πρόβλημα τής σουλτανίνας μας είναι και μέγα και κατεπείγον. Άπαιτούνται έκσυγχρονισμός τώσιν τών μεθόδων τής καλλιέργειας και άποξηράνσεως τής σταφίδος όσον και προπαντός τών εργοστασίων έπεξεργασίας διά νά δύναται αύτή νά συναγωνισθῇ επιτυχώς τήν σταφίδα τών ανταγωνιστριών χωρών είς τās διεθνείς άγοράς και προπαντός είς εκείνας τοῦ έλευθέρου συναλλάγματος. Σήμερον δέν δύναται εύχερώς νά γίνη τοῦτο και διά τοῦτο έπιδόσμεν νά διαθέτωμεν, μόνον δε ή Έλλάς, είς τās χώρας τών διμερών κληρίγκ τό φοβερόν ποσοστόν τών 45% τής έξαγομένης σουλτανίνας μας. Αί όργανώσεις τών παραγωγών, οι διομήχανοι σταφίδος και τὰ άρμόδια Υπουργεία έχουν νά επιτελέσουν έν προκειμένω μέγα και έπείγον έργον διά τήν διασφάλισιν τής έξαγωγής και είς τό μέλλον ένός εθνικού προϊόντος εισκομίζοντος είς τήν χώραν συνάλλαγμα έγγίζον τὰ 30.000.000 δολλαρίων. Τό προϊόν όμως αυτό διατρέχει τόν κίνδυνον νά αγοράζεται μεν από τό κράτος είς τήν ίδίαν ύψηλήν τιμήν τών 10 δραχμών κατά κίλον, νά παραμένῃ δε κατά τό μέγιστον μέρος αδιάθετον είς τās άποθήκας τοῦ Δημοσίου. Και ή άρχή έγένητο από έφέτος. Είς τās άποθήκας τοῦ Δημοσίου ευρίσκονται αύτήν τήν στιγμήν 12.000 τόννοι άξίας 120.000.000 δραχμών, τών όποίων ή τύχη είναι έσέτι άγνωστος. Πάντως προοιωνίζεται όχι λαμπρά. Μόνη ή καθολική συγκέντρωσις τοῦ προϊόντος από τό Κράτος, μάλιστα είς τιμές κατά πολύ ύψηλότερας τών διεθνών, χωρίς και καθολικήν έξαγωγήν, δέν άποτελεῖ ασφαλώς μόνιμον και άρίστην λύσιν.

Πρέπει συνεπώς νά άναζητηθούν αι καλύτερα λύσεις όργανώσεως τής παραγωγής και έπεξεργασίας τοῦ προϊόντος και μάλιστα άμέσως.

Έν όψει και τής λίαν σημαντικής διαπιστώσεως ότι και ή Τουρκία φαίνεται άποφασισμένη νά προβῇ διά ραγδαίως ένεργείας είς τόν πλήρη έκσυγχρονισμόν τής παραγωγής και έπεξεργασίας τής σουλτανίνας τής κατά τό αυστραλιανόν πρότυπον, τό πρόβλημα γίνεται ακόμη σοβαρότερον και περισσότερον έπείγον διά τήν χώραν μας.

Κ. ΔΡΑΚΑΚΗΣ